

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

V Ljubljani v sredo 3. februarja 1869.

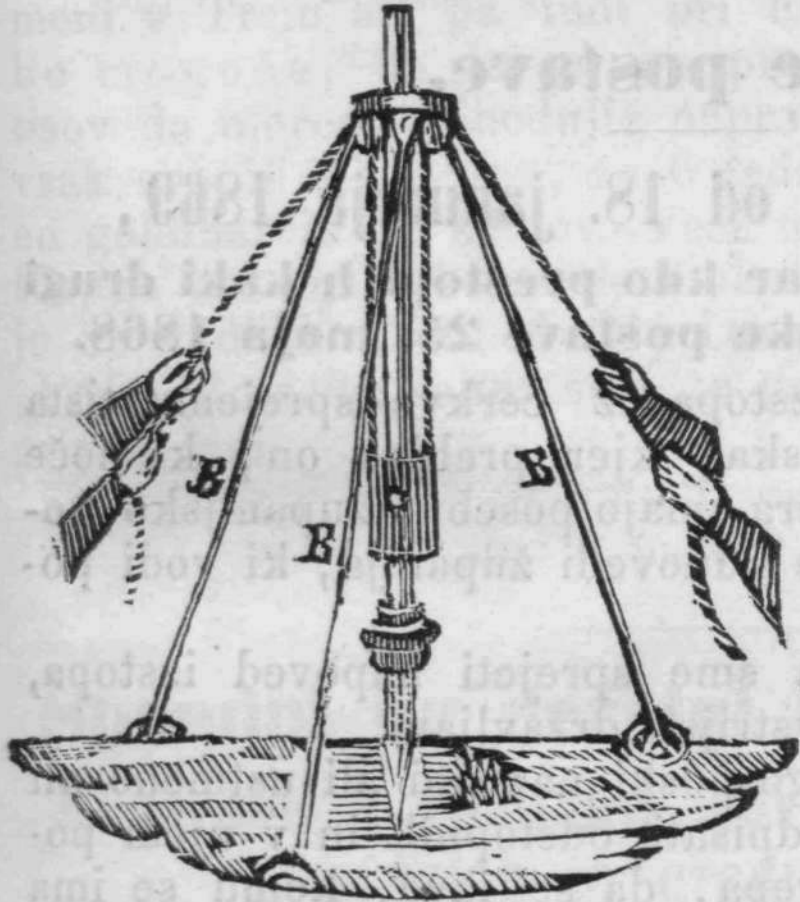
Gospodarske stvari.

Važna nova iznajdba.

Nartonov vodnjak (štérna).

Ministerstvo kmetijstva v dopisu do kmetijskih družeb pravi o teh novih štérnah, da se jim po vsem

Podoba I.

Štiri velike posebnosti imajo te štérne, namreč:

1. dober kup so, in še cenejše mimo navadnih štérn;
2. vodo dajo čisto in hladno, ki ni oskrunjena po nobeni stvari;
3. kar hitro so narejene; navadno so v eni uri gotove, ker zemlje izkopavati zelo ni treba;
4. narejena štérna se lahko spet iz zemlje vzdigne in kam drugam prenese ali prestavi. Zato se imenuje tudi „prenosni“ (transportable) vodnjak.

Kako se nareja taka štérna, nam kaže podoba I., — kakošna pa je narejena, kaže podoba II.

Po pripravnem ovnu se zabije cev tako daleč v tla, da njen spodnji konec, ki se končava z jekleno ostjô (špico) in ima veliko luknjic, doseže vodno žilo, tedaj se na njen zgornji konec navrta prav navadna srebalnica (pumpa) in po njej se voda toči.

V vojskah so te prenosne štérne Amerikancem in Angležem kaj dobro služile; priporočajo se pa tudi za vsako drugo rabo, bodi-si za gospodarstva, fabrike, vrte, hleve itd.

Gosp. Jožef Schulhof na Dunaji (Graben Nr. 12) ima patent na te štérne. Pri njem se tedaj dobivajo po tej-le ceni: 1

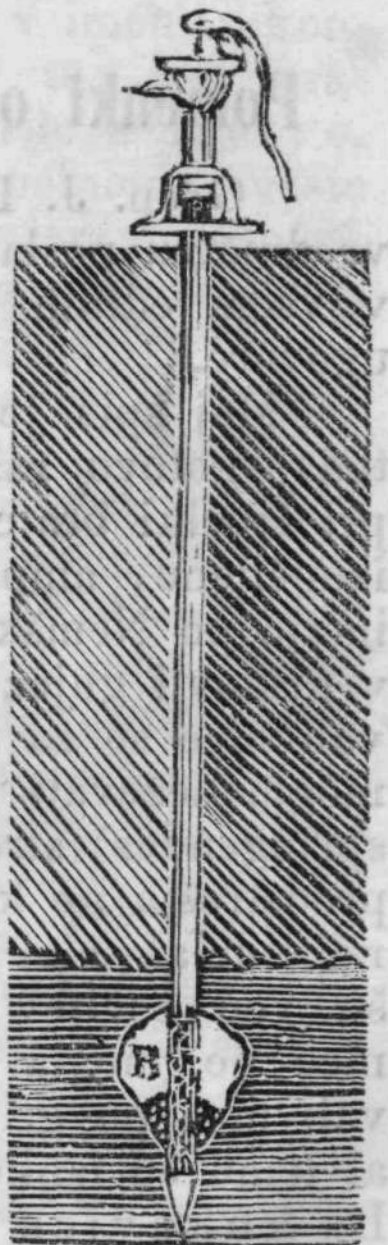
Štérna s cevjô 1 1/4 palca široko in 20 čevljev dolgo velja 120 gold., s 30 čevljev dolgo pa 130 gold.
Štérna s cevjô 2 palca široko in 20 čevljev dolgo velja 160 gold., s 30 čevljev dolgo pa 175 gold.

Vsa priprava (vse orodje), ki se potrebuje, da se zabijejo 1 1/4 palca široke cevi, velja 100 gold., za zabijanje 2 palca širokih cevi pa 180 gold.

Za zavoj (embalažo) vsega tega se zarajta malo.

Gosp. Schulhof dodaja svojemu razglasu še to, naj se do njega obrne, kdor želi pripomoči zato, da se voda najde in ondi potem štérna naredi. Za to pa je ž njim treba posebnega razgovora; sploh pa obeta, da to oskrbi kar najbolj mogoče po nizki ceni.

Podoba II.

Gospodarske skušnje.

Kako si more kmet klaje prihraniti in vendar živino dobro rediti?

Kopp v časniku Elsaske družbe po obilnih skušnjah dokazuje, kako živini manj klaje toliko zaleže kakor veliko. Te skušnje so važne in vsak kmet more hvaležen biti, da jih izvé. Te-le so:

1. Klaja naj se zreže ali zdrobi; živina potem vse povžije, kar je tečnega v njej, in nič ne gré v zgubo. 100 funtov zdrobljenega ovsa zaleže toliko kot 170 do 190 celega ovsa, — 100 funtov zrezane zelene klaje (trave, detelje) zaleže za 125 funtov nezrezane, — 100 funtov drobno zrezanega sená

(mrve) zaleže za 130 do 140 funtov nezrezanega, — 100 funtov zmlete grahore, boba, graha, zaleže za 300 funtov cele, — 100 funtov zdrobljenega (šrotanega) žita zaleže za 130 do 160 funtov nezdrobljenega.

2. Namočena klaja več zaleže od suhe. Tako 100 funtov namočene slame, namočenega sočivja zaleže za 112, 125 in 150 funtov suhe slame, suhega žita, suhega sočivja.

3. Kuhana klaja več zaleže memo nekuhane. Tako 100 funtov kuhanega krompirja zaleže za 160 do 180 funtov sirovega, — poparjenega sená 100 funtov zaleže za 170 suhega, — 100 funtov poparjenega ovsa za 390 funtov suhega. — Da se včasih malo soli vmes dá, pa še več tekne.